

FEIL HA BREIL

Ar Sivi...
unan eus
pinvidigeziou
Breiz...

...An evned a richan,
an heol a zo laouen !
...Pegen kaer hor
maeziou gant o bleu-
niou melen !

Eno pell diouz an
trouz, hag holl d'he
c'harante,

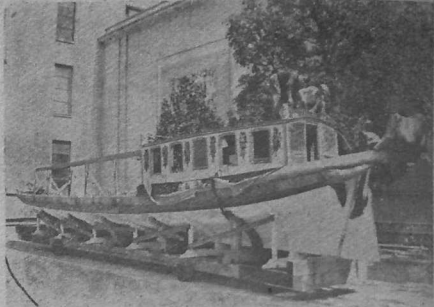
Plac'h vihan Breiz
Izel a gano noz ha de !

(Koulmig Arvor)

Aman . . . a-hont !

Bag an Impalaer Napoleon Kenta, hag a oa miret e Brest a zo bet kaset da Baris da Ziskouezadeg ar Vordeadurez...

E Bro-Ukrain, dremadaled (dromadaires) a vez sternet ouz an alar evit labourat an douar...

Stad truezus beleien Bro-Rusia...

Ne jom ket kalz anezo ken : milierou anezo a zo bet lazët, gwall gaset, pe harluet e Siberia... Setu aman nenec'h koz hag a zo bet kavet gant an Alamanned en eur stad reuzeudik. Laket int bet a nevez en o manati. (D.N.P.)

DISPAR ! KAER KENAN ! EUN DUDI ! GOURC'HEMMEYOU KALONEK ! KENDALC'HIT !

Eur barn meuleudou evel-se hon eus bet diwarbenn hon niverenn Pask. Ar pezh a ra kalz a billador d'omp, so 'zo ar...
Met, kenreizet kor, n'eo ket a walc'h kas meuleudou. Evit ma c'hellomp umbann niverennou all par d'an hini-diwez, eo ret d'omp baza harpet.
Ha goude ma ne reflec'h da yalc'h feiz ha Breiz nemet a gab a 20 real bep mit, e c'hellomp rei d'oe'h bep wech eur gelaouenn evel hon niverenn Pask.
Ar profou-se a zo prestus meurbet, ha ma vezont stank, e vezo umban ret gant gouel santez Anna, patronez Breiz, eun niverenn kempennet kaer.
En anv ar brezoneg, hennez Doue d'oe'h, brezonegerien !

"C'houez al louet a zo gantan!"

Gloar Breiz a zo bras dre m'he deus bet bugale, cleiz a vugale ha bugale a zoare, met, he mez a zo ker bras all dre ma 'z eo bet gwerzet ha diskaret gant bugale all a oa bet savet ganti, ivez, koulskoude, war he barlenn evel ar re genta.

Ar re he gwerz evelse hag he diskar eo ar re a lez klevet an divrezoneg da spega enno hag a glever o lavarout : « O ! ar brezoneg, an dra-ze a zo c'houez al louet gantan : ni a zo bet pell a- »
« walch' oc'h ober an dud diwar-lerc'h : »
« gant ar brezoneg n'heller mont da nep »
« lec'h ; gwella ma 'z eo eo da gas ar »
« zaout d'ar park ; mezus eo e vije eun »
« den e Breiz ha ne ouesje ket a c'hal- »
« leg ! »

N'eus ket a ezomm da veza gwall zesket evit dont a-benn da zispenn ar c'homzou dismegansus-se evit hor yez, an eil goude eben.

Nann ! n'eus ket eur Breizad e Breiz hag en defe ezomm da gaout mez ha goude ma ne ouesje ket a c'halleg, rak er ger emañ ha yez ar ger, er vro-mañ, eo ar brezoneg, met eur Breizad o veva e Breiz-Izel a dlefe ruzia gant ar vez ma ne oar ket a vrezoneg, rak da bep labous e gan ha da bep gouenn he yez.

Ar brezoneg eo ene hor bro ha mar deo pec'hed ober gaou ouz korf ar vro, hag ez eo, eo mil gwech gwasoc'h c'hoaz ober gaou ouz he ene ; ar re her gra ha goude ma rafent an neuz da veza kristenien vat a zo torfetourien, rak hep brezoneg, n'eus Breiz ebet !

**

Goude reuz an Normaned, bremañ ez eus mil bloaz, pa oa nevez adsavet c'hoaz hor Breiz gant an Dug Alan, — 936-952 — harpet gant Yann Landevennek,

**

An droug graet gant ar skoliou er c'hant hanter kant vloaz diveza trement

a zo skrijus rak ne veze an enno nemet eus eur yez hag eus eun istor ha n'oant na yez nak istor Breiz ha, dre-ze, epad kant hanter kant vloaz ar Breizad bihan a zo bet savet, er skolioù, nann hervez menoz Doue, met hervez menoz mestr bras an Deskadurez e Paris.

A drugarez Doue an amzer-ze a zo tremenet pe a dremenno, hep dale; rak mar deo kalet pennoù ar re a wask, pennoù ar re a zo gwasket a zo kaletoc'h c'hoaz.

Goulenn a reomp ar brezoneg er skol evit ma' n'em gavo ar bugel er gêr p'en em gavo er skol.

Goulenn a reomp ar brezoneg er skol evit ma' roio tro d'e vistri d'e drei e galleg ha da drei ar galleg ennan, rak dre labourat evelse hepken eo e lemmet a-zoare sperejou ar vugale hag o laker da c'houzout petra venn lavarout pep ger : an hini ne oar nemet eur yez, ne oar, mat a-walc'h, hini ebet, e gwirionez.

Goulenn a reomp ar brezoneg er skol evit ma teuy ar Vretoned da garout muioc'h mui maeziou hag arvorioù o bro, Skolioù Breiz, betek hen, gwella ma oant da netra oa da zével danvez mevelien ha mitizien da vont war laezioù ; n'eo ket evit an dra-ze eo hon eus ezomm skolioù ; estreget e Paris ez eus ezomm tud da labourat ; e Breiz ez eus ezomm ivez ha Breiziz a jomo e Breiz pa vezint laket da garout o bro en eur zeski d'ezo er skolioù bihan, er skolioù krenn hag er skolioù bras, istor ha yez o zud koz. Eur manac'h bras, sant Kado, enoret en hor Breiz-Vihan koulz ha ma 'z eo e Breiz-Veur, a lavare gwechall : Kas am eus ouz

An den ne goro
Ar vro her mago ;
An tiez hep bugale ;
breserien ar gwir ;
haderien ar freuz ;
an den hep micher ;
An ti hep kelenner,
hag ar gelennadurez a ziank ar re hen heuilh !

Mat, ma oa eur gelennadurez hag a ziank ar re hen heuilh oa, hep mar ebet, an hini a roed e holl skolioù Breiz, betek a-nevez 'zo.

It da Vrest ha da veur a gêr all zoken hag e kavoc'h eno bernioù bugale ne ouezont-gêr brezonek ebet ; ne ouezont ket

zoken petra venn lavarout an anioù brezonek a zougont ; ma 'z int anvet Gouhen, Manac'h pe Floc'h, e klevoc'h ober anezo *Goulaine*, *Manaque* pe *Manacha*, *Floque* pe *Floche*. Ne ouezont ket petra lavar anioù koant ar c'herioù ma tremenont drezo pa valeont war ar maez ; diantket int en o c'hêr ; diantket int en o bro : eun druez hag eur vez.

D'ar 27 a viz gouere, warlene, e oan o tistrei eus Kemper gant karr-tan Huelgoad. A greiz holl eun den yaouank eus Kemper hag a oa o vont da Blonevez ar Faou a c'houlennas, e galleg, p'edod o loc'h eus Kastell Nevez ar Faou, petra oa ar ger-se Faou a stager ouz Kastell Nevez hag ouz Plonevez. Chom a ris mut da welout hag unan bennak a vije kavet da sklaerijenna ar C'hemperad : den ne respontas ; e oa eno, koulskoude, eur bern tud yaouank a oa eun trouc'had lorc'h enno da veza gounezet o zestemioù-studi hag hini neza ne otie eo ar Faou pe ar Fao, liesder ar ger favenn, e galleg : *hêtre*.

Eur bern traoù didalvez kaer a zesker er skolioù hag a laka ar vugale o darempred da veza diantket en o bro ha setu perak e kendalc'himp da hopal ken na vezo roet d'eomp da vat : ar brezoneg er skol !

Arabad eo fasia ! Klenned an divrezoneg n'eo ket bet en em skignet e bloaz ha ne vo ket diarbennet, ken nebeud, e bloaz ! Met, da bep hini eo hen diarbenn hervez e c'halloud, o komz, o lenn hag o skriva brezoneg muia ma c'hello.

Eus an eil penn d'egile da Vreiz emaez o tihuna, da vat, a drugarez Doue. Tud Breiz-Uhel o-unan hag o deus kollet o brezoneg dre reuzioù brezelioù tremenet mil bloaz a zo, a weler niverusoc'h niverusa bemdez o staga da zeski yez ar vro el levrioù pa n'o deus ket bet an eurvad d'hen deski war barlenn o mamm.

Galerie, (1) kelaouenn Bretoned Breiz Uhel, en he niverenn 16, p. 1138, he deus nevez graet eun enklask etouez he lennerien war ar goulenn-mañ : Daoust hag a-du emaoe'h evit ma vefe desket brezoneg e holl skolioù Breiz-Uhel ?

1) — *Le Réveil Breton et Galerie*, 25 francs l'an, directeur Jean Choleau, 46, rue Poterie, Vitry, e-c 5332, Rennes.

Hag al lennerien o deus lavaret :

— Ya ! a-du emaoimp a-grenn ; ret eo hen deski en holl skolioù.

Gwelit nak a breder a gemer an ensemblerien evit ma vo desket ar brezoneg er skolioù kristen ; (2). Mistri skolioù ar C'houarnamant, end-reun, a c'hello ivez mont da skolach nevez August Brizeuk, da Bloermet, epad ar vakansou a zeu, ma ne ouzont ket c'hoaz a vrezoneg a-walc'h d'hen deski d'o bugale. (3)

Gwelit nak a leorioù nevez savet gant an Aotronez Riou, Roparz Hemon, Fave, Nedelec, Drezen, Ollivier, Dujardin, Dorig ar Voyer a zo bet moulet abaoe penn kenta ar bloaz-man hepken, daoust d'ar gerouez spontus a zo war ar paper. (4)

Daoust ha n'eo ket bet karget a-nevez 'zo, an Aotronez Per ar Rouz, Deniel Bernard, Josef Ollivier, Loëz Dujardin hag Adolf ar Goaziou da zastum sklaerijenn evit leordi broadel Paris, (Bibliothèque nationale) war gement levr ha skrid bet savet betek hen e brezoneg ?

Ha nak a studiou a reer er Framm Keltiek war ar brezoneg evit e anaout

gwelloc'h hag e lakat kenver ha kenver gant ar yezou keltiek tramor.

Nak a studiou a reer war ar brezoneg evit dont drezan da anaout gwelloc'h ar yezou all, ar re goz, evel al latin hag ar gregach koulz hag ar re a-vreman, ar galleg, an alamaneg, ar zaoneg hag all.

Lennit ar studiadenn a reas an A. Falc'hun, eus ar Vourc'h Wenn, e skol-veur Roazon, d'an 22 a viz du diweza hag e welloc'h eo ar brezoneg eun tenzor hag emaez breman hepken o tont da anaout e dalvoudegez hep par. (5)

Ha mat, eur yez hag a zo karet, skrivet ha studiet gant kement all a vugale hag a dud yaouank, evel ma 'z eo ar brezoneg breman, n'eo ket c'houez al louet eo a zo ganti, a gav d'in, c'houez bleun an nevez amzer ne lavaran ket ha warlerc'h ar bleun e taolo ivez frouez, hep dale, evel ma n'he deus ket taolet, marteze, gwech ebet c'hoaz !

Ar re n'her gwelont ket a zo dall e kreiz an de kaer ha ken dall hag an den ganet d'alla !

Y. V. PERROT.

— Skol ar Biniou, *Méthode de Biniou*, eul leor eus ar re goanta evit ar re yaouank a venn deski c'hêrari gant ar biniou.
Her goulenn ouz an aozer, Dorig Le Voyer, *Lutherie régionale*, 10, rue des Francs-Bourgeois, Rennes, e-c 53398, Rennes.

5) — F. Falc'hun, *La langue bretonne et la linguistique moderne*.
Librairie Celtique, 108 bis, rue de Rennes, Paris VI.

Lennit ivez war Sav, niverenn 26, 27 hag all, pajenn ar yez skrivet gant an A. Falc'hun.

Sav, a zo eur gelc'h-kelaouenn drimziek, koumanant bloaz : 40 lur.
Kas an arc'hant d'an A. Daniel, 9 ter, rue de Rouvray, Neuilly, Seine, e-c 1902-50, Paris.

"EUR SIZUNIAD MARVAILHOU GWIR"

KONTADENNOU A VRO-EIRE

DASTUMET GANT DOUGLAS HYDE (AN CRAOIBHIN)
SAVET E BREZONEG DIWAR TROIDIGEZH H. HUERRE

KONTADENN AN TREDE NOZVEZ : MARC'HEG-E-GLEZE

Galvet e voe pa voe noz, ha kaset d'ar gambr vras e-lec'h m'edo an Itron. E saludi a reas ha goulenn outañ ha prest oa da zeraoui gant e gontadenn. Pa lavaras ya, e lakaas hi war he muzellou eun tamm ibil hag e reas eur c'houtel. ladenn. KerKent e tigoras an nor er vo. ger a-gostez. Dont a reas tre an daou. zek gwaz gant o daouzek gwreg, pep hi ni e-kichen he gwaz. Azeza a rajont evel d'ar pardaez en derc'hent hag an Itron a lavaras : « Bec'h d'ez. » Ha Diarmuid a stagas gant e varvailh evelhen :

Gwechall, pell amzer 'zo abaoe, e oa eur roue e hanternoz Iwerzon. Eüreuji a reas e-kuz gant merc'h e vesaer-moc'h. Eur mab he devoe, Daithi a voe graet anezañ. Ar roue a deuas hag en devoe mez oc'h an zav en devoa kemeret da bried eur vaouez ken paour, eus eur renk ken izel : kuzat a reas e vab ken na voe deuet da zen. Pelloc'h en defe bet e guzet, panevet ma voe dizoloet eun deiz an traou. Rak e-kichen kastell ar roue e oa o vev eur « marc'heg-e-gleze ». Mignoniez vras a oa savet etrezañ ha Daithi. Alies e vezent o-daou o hemolc'hi (chaseal), pe o pesketa. Deski a reas ar marc'heg d'ezañ c'hoari gant ar c'hleze, ha rei a reas d'ezañ aour hag arc'hant, hep gouzout da zen tro-war-dro. Bremañ en devoa Daithi marc'h, ki, falc'hun evel ar roue e-unan. Hemañ avat ne ouie tra.

Eun devez ar roue a oa e-unan en e gambr. En em lakaat a reas da evezia ouz e vuhez o vont en-dro hag e lavaras outañ e-unan : « Diskiant-mat oun me pa n'oun ket dimezet pell 'zo gant eun Itron a zoare ; m'am bije graet se, em bije bremañ eun her gwirion, da lezel gantañ va rouantelez. Gwell eo diwezat eget morse. Roue Munster en deus eur verc'h hag a zo koant. D'in e vo emichans. » Antronoz e savas, e lakaas sternia e garr ha gervel eun heuliad breze. Iourien ha tud armet. Hep marchata e loc'has etrezek Bro-Vunster. Mont a reas da gastell ar roue ha goulenn dourn e verc'h : « N'oun e giz ebet, eme ar roue, evit rei va merc'h d'eur gwaz, ma n'emañ ket hemañ diouz he c'hoant. Ma ro hec'h asant avat, e c'helli he c'haout da bried, hag e vezi deut mat d'in. » Ober a reas klask Mheodhbh, e verc'h. Pa zeuas tre e lavaras he zad d'ez : « Sed amañ roue hegarat Bro-Ulad. Abell eo deut d'az koulenn da bried, va merc'h. Ha dá eo ganez eureuji gantañ ? » — « N'e gemerin ket, emezi, ha pa ne vefe en Eire den all nemetañ, Gwell e vefe ganeñ e vab. » Droug a yeas e roue an Hanternoz ha lavarout a reas e oa eur c'hoaiudéz, n'en devoa mab ebet :

— « Gaouiad da-unan, emezi, gaouiad divez. »

— « Testeni a roin d'it gant va c'hleze, emezañ, n'oun ket eur gaouiad. »

Tapet e voe krog er paourkêz jarwell..

— « Testeni ebet ne c'hello talvezout, emezi. Met ma 'z'eus eur c'hleze e Bro-Vunster, e tiskouezo ar c'hleze se d'it e'h eus lavaret gevier, a-raok ma vezi distroet davit merc'h ar mesaer-moc'h »

— « N'oun ket eur c'hrener, n'en em ganann ket ouz merc'hed. »

— « Gouzout a ran ez out eur c'hrener, emezi. »

Ha kerKent e tapas krog en eur c'hleze a-istrihbilh ouz ar voger hag e skoas eun taol gantañ a-greiz he c'hounnar. Sevel a reas e zofirn d'en em ziwall :

— « Gwell eo beza mounn eget pried d'eur sorserez an diaoul ! », a youc'has ar roue.

Pa voe distro e c'houlennas e dud outañ penaos e oa aet e zourn dioutañ :

« En eur stourm ouz eul leon, emezañ,

hag al leon am eus lazet. » Pa voe distro d'e vro, e bobl a-bez a gavas kerse m'oa aet e zourn dioutañ en eur stourm ouz eul leon. Buanik avat e voe kavet pleg war ar wirionez, hag an druez a yeas da c'hoap.

Gwerzennou a voe savet neuze : Gwechall e oa eur gwaz. Tap'eur vaouez a vennas. Eun dourn avat a gollas !

Kounnar ruz a voe er roue pa glevas seurt kanaouenn. Ne ziskouezas ket evelato e kompren ar c'hoapadenn.

Eun devez ez eas ar roue gant tud jentil ar vro da hemolc'hi. Pa voe difoupet ar c'haro, e redjont war e lerc'h. Holl ez ajont pell e-biou d'ar roue. Rak n'oa mui koulis marc'heger ha diagent, abaoe m'oa aet e zourn digantañ. Roudou ar c'hezeg a heulias betek lez eur c'hoad ; eno o c'hollas. Edo war-nes mont war e giz, pa welas o tont dave-

tañ eun itron gaer. War eur palafrez gwenn, merc'h edo azezet. Saludi a reas heñ an itron ha hi a reas kement all d'ezañ, hag a lavaras : « Na da ket larkoc'h, o roue ; diskaret eo ar c'haro. »

— « Piou en deus roet lamm d'ezañ ? » eme ar roue.

— « Da vab e-unan emezi, mab da verc'h ar mesaer-moc'h ; bremañ selaou ganeñ ! Ma talc'hez d'az puhez, na guz ket pelloc'h da vab. Merc'h oun da roue an Inizi Aour, beva a ran dindan menez ar Maouezed ha ma plij ganez va c'haout da bried, ne c'houlennan ket gwell. Ma teuez da gaout va zad, ez po, hep mar ebet, va dourn. » Diwar ar sell kenta, en devoe ar roue karantez ouz ar plac'h yaouank koant. Lavarout a reas en devoe c'hoant mont d'he heul ha goulenn he dourn digant he zad, nemet ne ouie ket pelec'h edo rouantelez hemañ : « Tosta amañ, emezi, krog e siblennou va marc'h, ha me a grogo e re da hini ! » Hag e tibunas neuze eun nebeut komzou, hep d'ar roue o c'hoampren. Hag en eun taol krenn e kerzas war nij a-dreuz an aer, e-kichen ar vaouez koant. Erruet tost d'ar menez, e tiskennjont diwar verc'h. Displega 'reas hi adarre eun nebeut komzou, hep gouzout d'ar roue pe tra oant. Ar menez a zigoras. Ha hi mont e-barz, ar roue ouz he heul. Hep dale e voent en eul liorz eus ar re gaera. Bez' e oa ennañ gwez a bep seurt en o bleuñv, ha sammet a frouez. Er penn all d'al liorz e oa eur c'hastell. Treuzi a rajont al liorz ha mont e-barz ar c'hastell. An itron a skoas war dor eur c'hombod. An nor a zigoras. Mont a reas hi e-barz, ar roue war he roudou. Dirazo e oa eun den mentet uhel, louet e varo. Roue an Inizi Aour an hini oa : « Va zad, emezi, sed amañ roue Bro-Ulad. Da c'houlenn va dourn diganez eo deuet. »

— « Ne dalv ket ar boan d'ezañ, eme an tad, rak n'eo ken nemet eun diskiant, eur c'hrener, eun divezet. Ma ne da ket en-dro ha ma ne ra ket eur wir rouanez eus merc'h ar mesaer-moc'h, me a sanko sounn, e benn en traoñ, e seuliou er vann, war beg menez an Itronezed, ma teuo evned an nefv da ziskolpa diouz e eskern betek an tamm diweza eus é gig. Kae bremañ, ha kas-heñ d'al lec'h ma c'h'eus e gavet. » Mont a rajont adarre gant an hevelep hent, ha didoulla eus

ar menez. Dirazo edo an daou varc'h. Hag i war o dibrou. War lez ar c'hoad e pellajont adarre an eil diouz egile. An itron a lavaras kenavo en eur heti d'ezañ eurusted hag en eur lavarout : « Gant a ri, o roue, gra ar pez en deus gourchemennet d'it va zad, pe anez e seveno kement en deus gourdrouzet ober. »

Ha bremañ, Itron zoujet, ha c'houi, tudjentil hag itronezed amañ ouz va se-laou, kement a c'hoarvezas gant ar roue n'oa ken nemet eur welidigez pe eun huñvre. E gwirionez sed amañ penaos e oa tremenet an traou. C'hoant en devoe ar roue da drouc'ha berr dre ar c'hoad. Steki a reas ouz eur wezenn vras ha ken gloazet e voe ma kollas pep skiant. E-pad ma edo en e hed war an douar eo en devoe ar welidigez se. Pa zéuas an hemole'herien war o c'hiz, e kavjont ar roue azezet war lez ar c'hoad. Goulenn a rajont outañ petra a oa degouezet gantañ da virout outañ da vont war o lerc'h : « Me 'gav d'in, emezi, eo dall va marc'h. Va c'haset en deus a-herr ouz eur wezenn deo. Eur wall sto. Kadenn am eus bet, ha gloazet oun. Piou en deus diskaret ar c'haro ? » — « Gant Daithi eo bet graet », emezo. An ano se oa hini mab ar roue.

Degaset e voe ar roue d'ar gêr ha klasket ar vezeged (vedesined). Lavarout a rajont d'ezañ beza sioul ha dibreder, mirout a veza trefuet. A-benn eur sizun e wellafe d'ezañ. Start edo ar roue en e gredenn e oa aet gant an Itron gaer da welout an Inizi Aour, nemet ne ziskouezas kement se da zen. Pa wellas d'ezañ, e lakaas klask merc'h ar mesaer-moc'h, hag e lavaras d'ezani en devoa keuz da veza he mac'het dalc'hmata, nemet en devoa c'hoant azao hiviziken dirak an holl e oa hi e wreg, hag e lidfent bremañ eun eured reiz. Lakât a eure pedi da zont d'an eured tudjentil ar c'horn-bro, hag e teuas eur maread anezo. Pa voe an holl bodet, ar roue a c'halvas Daithi, ha pa voe deuet, e lavaras d'an dud : « Sed amañ va mab ; betek vremañ am boa e guzet. » Ar c'hiz a oa d'an ampoent gant ar glaskerien vara da zont d'an holl eureudou, ha zoken gant tud hag a zouge masklou. En taol-mañ ivez e voe eur guchenn vras

Gant he baz vuzudus, ar marc'heg a droas kercent en eur bern mein.

anezo. En o zouez e oa eur farwel hag a savas ar gwerzennoù mañ :

Ar roue moug 'zo dimezet
Gant merc'h eur c'hoz mesaer-moc'h ;
'vidoun-me pa 'm eus her c'hlevet
Biskoaz n'oun bet sebezeto'h !...

Kounnaret-holl e voe ar roue. Hag e lavaras : « Taolit ho krabanou war ar paour se ha degasit-heñ amañ, ma sankin va c'hleze a-dreuz e galon. » Tapet e voe krog er paour, ha pa voe lamet diwarnañ e zilhaz gaouiat, piou a weljod ? Marc'heg-e-gleze, mignon da vab ar roue. Daithi a yeas droug ennañ hag a lavaras d'ar marc'heg : « Biskoaz n'am befe kredet e oas gouest d'hon dismegañsi evelse, va zad ha va mamm ha me. Va zad ne c'hell ket hen talvezout d'it. Me avat her gell. Bez warc'hoaz da darz an

deiz e-traoñ ar menez, hag e welimp piou eo ar gouesta ac'hanomp hon daout. » — « Klevet eo, » eme ar marc'heg ; hag e youc'has :
Etre ar marc'heg-e-gleze
Ha mab merc'h ar mesaer-moc'h
e vo warc'hoaz 'traon ar mene
kannou garo pa laran d'eo'h !

Neuze ar roue a c'halvas e dud hag a c'hourc'hemennas d'ezo pellaat an holl diouz ar c'hastell. Chom a reas eta e-unan-penn gant e wreg, e vab hag e velien, Serret e voe an doriou. D'ar par, daez mab ar roue n'oa ket laouen an tamm anezañ. N'oa nemetañ en e gambr ha broudet oa e spered o veza ma rankfe antronoz en em ganna ouz e vignon. E dad hag e vamm a zeuas er gambr, o kredi e c'helljent herzel outañ da gas

e venoz da benn. Kement a lavarjont ne dalvezas da netra. O mab a lavaràs d'ezo e oa gwel gantañ mervel eget beza go. loet a vez. Antronoz, a-bred kenañ, e wiskas e zillah hag ez eas da draoñ ar menez. Edo ar marc'heg eno en e raog. Starda a rajont o daouarn a-greiz ka- lon :

— « Bec'h am bije bet o kredi, eme vab ar roue, e c'hellje biken beza kannou etrezomp hon daou. »

— « Me kennebeut, met klasket ac'h eus ouzin-me, hag a raer ac'hanon Mar c'heg-e-gleze, ha dizereat e vefe d'it dougen an ano se-ma n'en em gannan ket ganez. » Pep hini a zispakas e gleze, ha bec'h d'ezi. Pebez c'hoari, tudou ! Taoliou da sankha ha taoliou da drouc'ha, ma oa eun dudi ! Dindan seurt taoliou, ar pez a oa kalet a zeuas bouk, hag ar pez a oa bouk a voe kalet. Uhelaat a rajont an traoniennou ha toullou a rajont eus ar c'hrechiennou. Ober a rajont d'an dour tarza eus ar c'herreg, ken taer oa ar stourm. Luc'hedennoù a strinke diouz o c'hleziar, ken e oa deiz gante war ar maez betek eur c'hardleo tro, war-dro. Da serr noz, pa 'z eas an heol da guz, mab ar roue a lavaras : « Ar c'houlz eo da ehana. Ac'hann da war-choaz. »

— « Mat, eme ar marc'heg, gortoz a rin ac'hann da warchoaz, pa savo an heol. »

Antronoz edo an daou ganfard d'ar sav-heol e-traoñ an uheleñ. Pegen taer bennak e oa bet an emgann en der- chent, hizio e voe seiz gwech kounnare- toc'h choaz. Biskoaz e Iwerzon ne voe gwelet seurt emgann, nemet an hini a savas diwar-benn kaout ar roudouz etre Kouc'houlin ha Feardia. Pa 'z eas an heol diwar wel d'an eil pardaez, ar mar- c'heg a skoas taol ar maro gant mab ar roue, hag heman a gouezas d'an douar.

Nebeut amzer goude edo ar Rouanez, merc'h d'ar mesaer-moc'h, e liorz ar c'hastell. Glac'haret-holl oa gant maro he mab. En eun taol e welas en he sav, en he c'hichen, eur vaouez koz : — « Glac'har ac'h eus ? eme houmañ. Gra d'in 'ta gouzout perak. »

— « Eur mab a oa d'in, eus ar re goanta, emezi, ha Marc'heg-e-gleze en deus e lazet diganeñ. »

— « Ma c'hellfez talvezout e vestaol d'ar marc'heg, az pefe nebeutoc'hik a zoan. » eme an hini goz.

— « Da viken e wasko warnon ar rangalon, eme ar Rouanez, met ar pez a c'houerva d'in va c'hañv eo na c'hellan ket kaout an dic'haou digant ar Mar- c'heg. »

— « Bez dinec'h, eme ar vaouez, an digoll am bezo digantañ evidout kenkousl hag evidoun. Eur verc'h am boa. Roet en devoa ar Marc'heg e c'her ec'h eu- reujfe ganti, ha n'en deus ket graet. Eur galloud-strobinella am eus. N'oañ ket avat evit tizout ar Marc'heg ken n'en de- vije lazet da vab. Bremañ avat am eus galloud warnañ, hag e lakaat a rin e doare na vo mui gouest da c'hoari gant e gleze. A-raok ma vo deiz warchoaz, e rin kement se. »

— « Ma rez-diouz ma lavarez, e roin d'it kement a c'hoantay er c'hastell, hag anaoudegez-vat a zougin d'it da viken. »

Hag ar vaouez koz kuit. Da serr noz e tineuzias he dremm hag ez eas da d' ar Marc'heg. Hemañ a gare d'an am- poent eun itronezige yaouank ; hag e c'hoantae he c'haout. Ar wrac'h a gon- tas d'ezañ edo e zousig ouz e c'hortoz war ribl lenn an Evned, hag e oa bet kaset ganti d'her c'hemenn d'ezañ. Ret oa mont dillo, rak eur c'helou bennak he devoa da zizolei d'ezañ. Hag ar Mar- c'heg war-lerc'h ar wrac'h koz. Met a- vec'h m'oa degouezet e-kichen al lenn, ma skoas houmañ eun taol gantan gant he baz virzudus, hag e troas kercent en eur bern mein. Antronoz edo adarre ar Rouanez el liorz. Gwelout a reas ar vaouez koz en he sav en he c'hichen. N'he devoa ket he gwelet o tostaat ha ne ouie ket eus pe du oa deuet :

— « O Rouanez, eme ar vaouez, graet am eus ar pez am boa roet dec'h va ger da ober. Biken mui ne vanna ar Mar- c'heg-e-gleze a-enep den. Troet eo bré, mañ en eur bern mein du-hont, war-ribl lenn an Evned, da virviken ! Ret e vo d'ez- zañ chom eno, ken na zeuio ar vaouez e- gar d'e c'hervel dre e ano hag e lesano. Biken avat ne c'hoarvez seurt tra, rak penaos e trofe en he fenn emañ. Hén o c'hortoz du-hont dindan stumm eur bern mein, war ribl lenn an Evned. »

— « Petra a c'hellan-me ober evidout, d'az trugarekaat evit ar pez ac'h eus graet evidoun ? »

— « Netra ne c'hellez rei d'in, ha ne- tra ne c'houlennin diganez. Hiviziken am eus talvezet d'ezañ ar pez en deus graet d'am merc'h. Ne c'hoantaen ket muioc'h. Bremañ emañ o vont da zis- kuiza. » Hag ez eas diwar wel ken primm ha m'oa deuet. Bremañ emañ ar Marc'heg war ribl al lenn, eur bern mein anezañ. Eno emañ abaoe an deiz se hag hizio c'hoaz e c'hortoz ma vo dasprenet gant an hini a gare.

Ha bremañ, va zoudou mat, n'eus den e Iwerzon, nemedoun, o c'houzout an danevell se. Ha kouskoude n'eo ket gant unan, na gant daou, na gant tri met e pep lec'h, am eus kavet ar bruzunou ane- zi, am eus dastumet e-doare na vefe ket eur ger enni na vefe ket gwir-bater. Ma roit aotre, am bezo warchoaz da noz eur gontadenn all da ober d'eo'h. »

An dud a savas en o sav : « Sed a- mañ eun dudius a varvailh. » emezo.

Pajenn 240, eil kolonenn er gontadenn : « GOBAN AR C'HALVEZ » : goude... " skuz divi ha klavy ", e vank ar gomzenn-man : Kercent he ma oa aet na zad kuit ez is e kuz d'am quele ha ne zihunis nemet en dervez war-lerc'h. Aon am oa rok va zid.

PIZ BIHAN AN AOTROU PERSON

Piou e kanton Lezardre, n'en deus ket klevet ano eus person koz Plouiel ?

Eun den fur ha santel anezan hag a ouie para ar c'horfoù kenkousl hag an eneou. Ne 'z ae ket da gerchat e louzou gwall bell : traou ar vro e oant hag e raent vad. Evidon-me am eus sonj e ke- mennas d'in mont, diouz ar beure, da vale epad eur c'hard-eur en eur parkad n'el- chen g'leb-dour-g'lez gant va dioud'har noaz ha kemer em soubenn, d'am merenn ha d'am c'hoan, eur meutadig poult es- kern deved. Dampred, c'houec'h sizun gou- de e fringen evel eun ebeul bloaz.

Ret e vije bet d'eo'h klevout e breze- gennou sasun hag eun ! 'M eus sonj e tisplege, eur sul bennak, penaos e oa ret senti ouz an Aotrou Doue...

— Va breudeur keiz, emezan, c'houi a e zo-lorc'h ennoc'h pa livirit ez oc'h mestr en ho ti. Met piou a zo mestr, e gwirio- e nez ? Pehini ac'hanoc'h n'eo ket bet rei d'ezan plega eur wech pe wech d'e han- e roin holl va fiz bihan, hag int erru da e re em liorz, d'an hini a zeuy da lavarout d'in, e zorn war e asgre, n'en deus bis- c'koaz sentet ouz e wreg. »

En o serr e savas ivez ar merc'hed. An nor a zigoras er voger a-gostez hag ez ajont er maez en hevelep doare ma édont deut e-barz. An nor a glozas anezi hec'h- unan hag e chomas Diarmuid e-unan- penn gant mestrez ar c'hastell.

D'ar pardaez se e oa deut enni eur c'hemm seurt n'en devoa Diarmuid gwe- let biskoaz en e ostizez. Ruz-tan e veze he dioujod bep ar mare. Gwall drefuet oa. He genou a zisklozas evel pa vije o vont da gomz, nemet ne zeuas mann er- maez. Teir gwech diouz tro e c'hoarve- zas evelse. Sebezet-kenañ é voé Diar- muid, ha spouronet ouspenn, ha gant an aon a grogas ennañ ne voe ket evit ranna ger. War an diwezadouz ez eas an Itron kuit, hep beza lavaret netra.

Hag e teuas ar porzier da gas Diar- muid d'e wele blot. An noz a dremenas eno, kousket c'houek. Antronoz, etre daou benn an deiz, e kasas e amzer ével en deiziou a-raok. Den ebet ne welas, ken na voe galvet, da serr noz.

M. KERFROUDENN.

D'an abardaez, goude ar gouspefou, e wel ar person emañ Yann n Higenn ouz e c'hor'oz war dreuzou porz ar presbital, hag eur sach gantan en e zorn.

— Te eo, Yann gaez ?

— Ya ! Aotrou Person, deuet ouñ da gerchat ar piz bihan.

— Ola 'vat ! Te n'ac'h eus sentet bis- koaz ouz da wreg, gwech ebet ?

— Feiz nann, biskoaz, Aotrou Person !

Kaer en devoa ar beleg, diskredik, gou- lenn hag asgoulen, ne voe ket evit la- kaat Yann d'en em zislavarout : biskoaz n'en doa sentet.

— Ac'hanta, Yann, eme ar person, deus d'al liorz neuze. Azz emañ da sach ga- nit ? Diskouez ta ! 'M eus aoun e vo gwall vihan ar sach-se !

— Bihan e vo sur, met petra fell d'eo'h... 'Me 'm boa c'hoant kemer unan all bra- soc'h, hogen va wreg eo, pennek evel ma 'z eo, he deus va lakaet da gemer hen- mañ... »

Eur werennad sistr en devoa bepred hor Yann, toutek ken e oa, gant an Aotrou Person, a vous'hoarze sioulik.

LAN hag HERVE.

war La Bretagne ar 26 a viz c'houevret 1943.

Koroll ar balan alaouret

Ton ha Komzou
savet gant
Evnig-Penn-ar-C'hoad

M. M. $\text{♩} = 84$

En dro d'ar prad 'barz an draon-ienn di-rei-di-ra
tra-la-de-ri-tra! En dro d'ar prad 'barz an draon-ienn
hon eus ka-^{m.m. $\text{♩} = 96$} vet ba-lan me-len! Du hont d'an nec'h, leiz
ar me-nez e-leiz hon eus ka-^{m.m. $\text{♩} = 120$} vet i-vez ba-
lan a-laou-ret ba-lan a-laou-ret Holl a-sam-blez dan
somp ha ka-nomp gē — din-dan heol an am-zer ne-
vez Tra-la-la-la la-la la la la la
la la la Tra la la la la la la la la la
la la - la!

I

En dro d'ar prad, barz an draonienn
Hon eus kavet balan melen!
Du-hont, d'an nec'h, leiz ar menez
Elez hon eus kavet ivez!
Balan alaouret! balan alaouret!

III

Ha setu savet eur palez
Deuit eta va rouanez
Hag unanomp hor c'halonou
'Vel m'co unanet hor bodou
Balan alaouret! Balan alaouret!

II

Gant balan melen kurunet
Ni 'zo evel rouanezed
Hor finvidigez, hor madou,
Eo yaouankiz ha bokedou.
Balan alaouret! Balan alaouret!

IV

Balan melen, paotrezed koant
Bleunou tener, kalonou drant
Keit ha ma 'z ay ar bed endro
E Breiz-Izel e tiouano.
Balan alaouret! Balan alaouret!

DISKAN

Holl asamblez, dansomp ha kinomp gē
Dindan heol an amzer nevez
Tra la la la, la la la la la la..

Merc'hedigo Skol gristen Gwerleskin e koroll ar Balan alaouret, a voe diskleriet ganto en eun doare dispar evit ar wech kenta...

E koroll "Ebeules ar flourenn", e Feiz ha Breiz meuz-ebrel, p. 267, an eil koulad a zo bet laket da deserv; hol leunerien o devez gweliet ar fars-se hag a laket en e reud. Linenn gentañ ar c'houlad kenta e lec'h desu: Gweliet en eus en eur flourenn, a vije aeddiñ da ganna ma vije venket ar c'homonenn: Me 'm eus gweliet en eur flourenn.

Sellou war ar bed

E kreiz an Europ, etre ar Pologn ha Bro-Hongria, e vez eur bobl hag he deus dalc'het start d'he gizioù kristen ha broadel, eur bobl hag he deus ranket stourm dalc'hmat ouz an estren, gouzanv ha labourat, hep paouez : Slovakiz.

Ar ganterez-vro a zo ken gwirizienet en o c'halon ma o deus gouezet stourm evit o frankizou.

Douar bro-Slovakia a zo poblet mil bell a zo ; tud a zo o vev warnan abaoe an amzeriou pella.

Goude beza bet renet gant rouaned, ha bet eur vuhez d'ezhi hec'h-unan, Slovakia a gouezas dindan kabestr an estren : epad kantvejou ne oa ãno ebet ken eus Stad Slovakiz. Met kement-se ne viras ket ouz ar bobl-se da chom war he douar ha da gendrec'hel d'e labourat en eur vi-rout start he gizioù koz.

Epad kantvejou, reuzioù bras a gouezas war Bro-Slovakia : argaderez ar Magyared, preizerez an Tartared, freuz-difreuz an Hussited, alouberez an Turked ha gwall zarvoudou all c'hoaz... Ar gwad slovakiat a ruzias ar vro goz. Met Slovakiz a deuas atao a-benn d'en em adsevel eus an trubuilhou skrijus-se hag a zalc'has d'o zro-spered, d'o feiz kristen, d'o gizioù broadel, hag a binvidi-keas zoken tenzorieu o hendadou.

Er bloaz 1848, Slovakiz a glaskas terri kabestr milbloaveziek ar Vagyared. Met o reveulzi a reas tro wenn. Ar bobl slovakiat - 5 milions a dud - a c'houzanvas kalz eus ar stad e lec'h ma oa kouezet a-nevez, rak lammet e voe diganti he buhez sevenadurel..

(1) Hizio Magyared ha Slovakiz a en em glev mat.

Kalz Slovakiz a gemeras neuze hent an harlu, hag a yeas d'an Amerik elec'h ma 'z eus c'hoaz en deiz a hizio, eur milion hanter anezo.

Met an amzer a dremene ha brogarourien nevez a gendalc'he da vale war roudou an tadou.

Unan eus ar re-man, a zo doujet bras e ano gant Slovakiz, eur beleg, an A. Andrew Hlinka a ouestlas e vuhez da stourm evit frankizou e vro. Hen eo an hini en deus entanet a-nevez ar garantez-vro e kalonou Slovakiz. Kalet e voe e stourmadeg rak gwall gaset ha toullbac'het e voe.

Pa voe echu brezel 1914-18, Slovakiz a voe leun a fizians evit amzer da zont o bro : Gant skrid-feur Versailles goude ma voe dispennet Impalaerez Aostria-Hongria, e voe unanet Tchekiz ha Slovakiz en eur stad nevez : Ar republik Tchekoslovakiat. Met an emgleo-se etre an diou bobl ne badas ket. Ar stad nevez-se krouet e kreizenn Europa n'helle ket padout, daoust ma oa ennan 19 milion a dud rak ar re-man a oa eur strollad gouennou dishenvel : E kichen Slovakiz ha Tchekiz e veve 2 vilion a Alamaned,

Merc'hed yeoanek diwar ar maez a zegemer an Aotrou Tiso, Pennrener Slovakia, hag hervez ar c'hiz koz, e kinnigont d'ezan bara hag holen an degemer mat.

En tu dehou e weler an Dr Tuka, ar mestr-ministral, gant e vleo gwenn. Stourmet en deus skoaz-ouz skoaz gant an A. Tiso evit frankiz Slovakia, ha kondaonet e oa bet gant Tchekiz da 15 vloaz toull-bac'h. Karet kals eo gant e genvroiz.

Poloniz, 1 milion a Vagyared ha 100.000, Rutenad.

Koulskoude Slovakiz a asantas beva gant Tchekiz. En emgleo savet etrezo, Slovakia a dlee kaout, er Republik nevez, he frankizou. Slovakiz leun a fizians a grede d'ezo eta e oa deuet pelloc'h da wir o hunvre koz.

Met Tchekiz leun a lorc'hentez a glas-kas ober eus o amezogez eur c'holori eus ar Bohem.. Ne fellas ket d'ezo anv an emgleo sinet e Pissburgh...

E kement lec'h a oa e Slovakia, an dud e karg a oa Tchekiz. E skolioù, eus ar re izela betek ar re uhela, ar gelennerien a oa Tchekiz hag eleiz a draou all a oa c'hoaz hag a zisplije kals da Slovakiz. Neuze, an An A. Andrew Hlinka, a en em lakeas e penn strollad poblek Slovakia savet gantan hag a grogas a-nevez da stourm met en taol-man ouz Tchekiz ! Mont a reas da Baris gant e genlabourerien, beleien eveltan, da vodadegou ar Peoc'h evit en em glemm euz emebiz ha youl fall Tchekiz en o c'henver.. Met Benès, pennrener ar Republik Tchekoslovakiat a deuas a benn da lakaat Kanned Slovakia da veza taolet er maez eus Bro-C'hall... Lavaret a rae e pep lec'h : « Met, sellit 'ta ouz kannaded ar Slovakia ! N'eus nemet beleien anezo ! Ar Vatikan eo en deus o c'haset d'eooc'h... »

Ar c'homzou-se a gavas eun hekleo e skouarn ar politikerien c'hall a oa al lod vrasa anezo franmasoned !

Dal ma lakeas e dreid war douar e vro, an A. Hlinka a voe lakat en toull-bac'h evit 6 miz. Met eur vech digabestret, e kendalc'has da c'houlenn hep ehan ma vije roet da Slovakia ar pezh a oa dleet : he frankizou !

Tchekiz a respontas gant gwaskerez a bep seurt : ar gannaded slovakiat a voe toullbac'het evit an distera digarez... Gouarnamant ar Republik Tchekoslovakiat a reas eur prosez d'an Dr Adalbert Tuka, kannad slovakiat ha kenlabourer an A. Hlinka ha kondaonet e voe da 5 bloaz prison.

Tchekiz a reas pep tra evit heskina Slovakiz.. Stourm a rejont ouz an Iliz katolik (rak Slovakia a zo eur vro gattolik) hag ar relijion gristen a voe lakaet er maez eus ar skolioù... Difenn a rejont euz Slovakiz vihan komz yez o mamm.

Met ar bobl slovakiat leun a fizians en he mistri brogarourien ne fallgalonas ket...

Gant ar bloavezioù 1938-39, ar Republik Tchekoslovakiat a oa war he zremennvan... D'ar 14 a viz meur 1939, goude beza bet gwasket edoug mil bloaz, Slovakiz a gavas a-nevez o frankizou. Ar beleg brogarour, an aotrou Hlinka ne welas ket an deiz kaer-se, rak marvet e oa e 1938.. Unan eus e genlabourerien, eur beleg ivez, an A. Tiso a gemeras penn ar vro.

E dibenn ar brezel 1914-18, en devoa tregont vloaz bennak hag e voe anvet da genlener an Doueoniez katolik e Skolveur Vienn. Met nebeut amzer goude, e tistroas d'e vro hag e krouas kuzul broadel Slovakia. Diwezatoe'h e labouras da sevel Strollad ar bobl Slovakiat, diazezet gant an A. Hlinka. Da varo henmañ, an A. Tiso a gemeras e garg. Depute er

parlamant Tcheko-Slovakiat, e stourmas, heb chan, evit frankiz e vro, betek an trec'h... Met ar beleg-se daoust m'en deus hirio eur garg uhel : pennrener ar Stad Slovakiat, a zo eun den izel a galon.

Ema o chom e ker vihan Banovce abaoe 20 vloaz. Anavezout a ra kement ti a zo en e gêr, hag istor pep hini eus an tiegeziou. En doare-se eñ ema Rener Slovakia stok ouz e bobl.

Bep sul, an A. Tiso a zilez Brastilava, ker-benn Slovakia evit mont da ziskuiza da Vanovce. En e di e tigemer e vignoned hag e genlabourerien hag an dud estren a deu d'e welout, laouen da c'hellout saludi ar beleg brogarour-se, — mañ eur c'houer, e penn eur vro ha n'eus enni nemet labourerien douar, — ne glask nemet mad e bobl, pobl koz ar Slovakia.

AR BALEER-BRO

Dal ma ro aferiou ar Stad eun tammig amzer d'ezan, an Aotrou Tiso a ya da ziskuiza da di e vamm. War an hent souezus m'en deus kerzet warnan ar mab, spered ha lorc'h ar vamm o deus e heuliet.

E Bro Rusia, e koajou Katyn ez eus bet graet, daou viz a zo, eur gavadenñ spontus : eur garnel leun a vilierou korfou soudarded.

Enklaskou piz a zo bet graet rakial gant eur strollad medesined a bep bro ha tud gouzlek eus ar Veljik, Bulgarie, Danmark, Bro-Finn, Kroasia, Itali, Suiss hag all... Dont a rejod a ben da c'houzout ne oa ket ar soudarded-se bet laz et war an dachenn-emgann, e kreiz ar stourm ! Nann, slouaz : eur maro gouez o devoa bet.

Kalz anezo a oa liammet o daouarn d'ezo, ha war o fennou e oa merkou hag a ziskoueze e oant bet laz et gant tennou revolver en o c'hloppenn. An dilhad a zougent hag an traoù a oa kavet warno : paperou, liziri (skrivet eus miz here 1939 da viz ebrel 1940) potrejou, metallennou, kartennou, a roe da anaout e oa ar paourkez soudarded-se ofiserien poloniat.

Teston, kouerien ha kadourien Katyn o deus diskieriet ivez penaos edoug mizioù meur hag ebrel 1940 eun niver bras a ofiserien poloniat, prizoniet gant ar Sovieted a oa digouezet e gar Gnesdovo, ha den n'o gwelas o tont en dro.

Seiz bez bras a zo bet dizoloet hag an hini brasa anezo a zo ennan 2.500 korf breinet, en o zouez belec'h. Wardro 10.000 poloniat a zo bet laz et evel gant ar Volcheviked. Ar gavadenñ mantrus-se he deus lakaet dies paotred Moskov, rak eur vech c'hoaz eun testenno eus ar pezh ez int gouest da ober e kement bro ma kermerfent ar gorre : laza, laza ! Koadou, doun hor Breiz, ar C'hranou, Kenekañ, a deufe da veza Katynioù hor bro : karnelioù tud, laz et evel chatal, gant mevelien ar volcheviked, ar gomunisted !

Tudou keiz, hag a gred n'eo ar volchevism nemet eur spontailh, Doue r'ho mouro diouz planedenn soudarded ar Pologn !

E kout Katyn, izili Kroaz Ruz ar Pologn a bed evit o c'henvroiz laz et eno, a vilierou, gant ar Volcheviked gouez.

Ar Garreg vras ha kras, 'kreiz ar menez meinek,
'Zispak he lein keinek, dantek, war ziribin.
'Touesk ar brug a lug 'zo skignet el lanne
Ha lann gibin ken krin ar gwaremou boutin.

En distro hec'h-unan ha gant man mantellet,
Didammet bep eun tamm gant strep kamm an amzer
He c'hern lemm hep eur c'hlemm, 'kreiz ar goañv, chugudet
En hañv o leski yac'h gant ar broutac'h poumner.

N'eus kavandenn ouz den 'kreiz keinenn ar menez :
Ne vern rak n'eo mab-den nemet eun tremeniad !
Gwell eo d'ezhi beza pezh eo e gwirionez :
Rouanez ar barrez, mestrez an tolead.

A bell-bras he gweler eus goueled an traoniou
A dro-war-dro ken stank en hor bro, en distro,
Hag, a-dreuz Traonienn Aon ha kaou he douarou,
Diswel Tuchenn Mikêl er vulo'henn hedro.

Dindan heol an Arc'hmeistr, pebez arvest, va zud !
'Vel chaoser eur porz kloz, diouz tu an Hanter-Noz
Aradennad Are gant he c'hrec'hennou hud
O stanka Stankenn Aon re-bar d'eun dachenn gloz.

O tachenn vuzudus, strujus ha kaer dispar
Hag amlivet ken flamm, dinamm hag estlammus
Gant liou glas ar glazienn, hini rous an douar,
An havreg fresk-aret, ar gwerjezou frouezus,

Ilizou, chapelioù bourc'hiou, kêriadennou
'Douesk ar mêziou gwezek, diwar 'r Meneziou Du,
Endra ma koag en oabl kavandenn an tourioù,
A bar fraes, eun drugar ! ha dispar a bep tu.

E pellder ar Reter e weler, war-du Laz
Ha roziou koz Sant-Toz gwall-c'hros ha diziñgal,
Anevaled heñvel ouz kañvaled du-glas,
Amezeien veinek hor C'harreg vras teñval.

War-du 'r Su, en izel, e goueled eur gela'henn
Lec'hidek ha broennek, frank, ec'hon ha fankek,
'Lec'h ma kresk ar geot hesk, aze 'mañ Geun Hellenn
Rannet gant gwern 'lec'h spenn, tost d'Ederne ha Brieg.

Lenn vras aet da lagenn, da bradenn elestrek,
'Lec'h ma kousk en douar, dindan trouk an taouarc'h,
Eur vrigadenn gadarn trec'het gant tud Brieg,
Arme 'n aotrou Kerne, kabiten divraouac'h.

Ha ken klok er C'hornog, hag o pokat d'an neñv,
Linenn gromm Menez-C'homm chomet, evel gwechall,
Hartz liorzou 'r Porzae, kornad divrall ha kreñv,
Leal ha didammall, feal d'eun amzer-all.

Izeloc'h 'vel eul loc'h, pa vez silkaer an amzer
Goude gor an arme, war ar mor eun digor :
Ha Bae Douarnenez, klouar e zoureier,
'Weler 'vel war vordo, glas 'vel deliou kolor.

'Vel-se, Karreg an Tan, tachenn an tantadou
E renez hep rendael war da rouantelez,
Brudet e-touesk an dud 'boe amzer hon Tadou
Pa rankent argadi 'vit o glad, mignonez !

Diwar beg Roscañvel lies ouspenn kant gwern
'Weled o tont d'an aod gant ezenn vlot miz Mae ;
'Krog ar reuz e Kelern, ar freuz e Meilh-ar-Wern !
'Bu al lae ! Bu al lae ! 'Mañ an tan e Koad ar C'hae ! »

Met 'n eun taol a greiz-holl, en e roll, eur flamm sklaer
O tifoupa dihoub, diwar da lein ken du,
Da c'hervel d'an emgann, dizamant, hon tud taer
A sailhe, gant rasailh, en eur youc'h'al : « Dioustu ! »

Vel eur stoc'h rag eul loc'h, ar bruskou rust neuze,
Unanet dianken, 'rankte ober eur stank ;
Ha kasenn ar mor saoz en he naoz a dec'he,
Taoliou druz ha gwad ruz, eun druez ! 'rede stank.

Ha te, Gedourez Veur, difich war da sichenn ;
Ken sichant ha biskoaz daoust d'ar gloaz ha d'ar reuz,
'Roc youl ha fiziñs ha lañs d'az kadourien
Da adsevel Bro-Vreiz gant reiz, hep nec'h na keuz.

Dinerz o deus kerzet kammedou 'r c'hantvedou
Abaoe, hep paouez, dous didrouz ha sioulik,
Met 'n Ankoua ankenius, daoust da vailh an Ankou,
N'eo bet trec'h e nep lec'h d'hon evnor virvidik.

Azaouez dibaouez d'it-te, rik ha rekis !
D'it hon anaoudegez, hon evez, hor soñjou !
Te 'voe ar C'hedourez, Mirourez hor Frankiz,
Ha gant koun ha kounnar ' dommas ar c'halonou !

Hor c'haron dizroukrañs a salud gant doujañs,
Evel pep gwir gristen, ar C'Christ trist zo staget
Ouz Kroaz Koloenneg, kolonenn a sperañs,
D'amezegez nesa, lez ar re c'hla'haret.

Hag hor penn diskabell o stoui en avel
Dirak 'n Doue Roue, dinammer hon nammou,
A ro d'it diveni testeni divarvel
Eus hor gwir garantez evit e oberou.

EGILE.

Gerioù diavaez da veñs a hini hag a vez im-
piljet e Gouezeg.

Ar brug krug a lug : la bruyère tabou-
grie qui accroche. — Lann gibin : lann
gwrac'h, lann krak : ajonc sauvage, non
cultivé — chugudet : rivet, anouedet, mor-
zet gant ar yenjenn ; ar broutac'h, pe ar
boutac'h, chaleur d'orage — kavandenn,
kaout kavandenn ouz unan bennak : Avoir
compagnie ou fréquentation avec quel-
qu'un — an tolead : la région — kaou :
bas-fonds — ar vulo'henn, mulo'henn :
la brume — Kavandenn : coiffures — ka-
biten divraouac'h : kabiten dispart — vel
war vordo : incertain, flottant — Kolor,
keler : noix de terre, anvet c'hoaz klogor,
kerlez, kistin douar — Bu al lae ! Bu al
lae ! eo marteze garm brezel ar Vretoned
koz. Amañ pa c'hoarier bizibul e vez la-
varet :

Bu al lae ! Bu al lae !
Krog an tan e koad ar c'hae,
Hag en ti hag ar wern,
Hag e koadig Meil ar Wern
Hag en ti hag en oled
Hag e kraouig an denved...

Kals kerioù a zo bet distrujet gwech
all gant ar Zaouon penn-da-benn ar steg
Aon : Koatiwrac'h, Koatigo ; Koatigouan,
Koatifani ; Koati a zo, hervez an A. De-
laporte, tad, eun distreadenn eus : koz ti,
da lavarout eo dismantrou.

O tifoupa dihoub : surgit ou apparaître
brusquement ; dihoub, hep harz ebet —
rasailh : tousmarc'h, toump, trouz bras ;
stoc'h : stank, clôture — kasena : courant
d'eau ; kasenn a zo gant ar steg pe gant
ar mor — sichant, mao : allégré — dive-
ni : hep geizou, hep ardou.

MARO AN TAD 'N HELGOUAC'H

E hanter ar miz tremen eo digouezet ganeomp al lizer-mañ digant person Plonevez Porzay :

Pontmain, 12 a viz mae.

Mignon mat,

Er mintin-mañ em eus kaset d'ar vered an Tad Yann an Helgouac'h, O. M. I. marvet dilun diweza, 10 a viz mae, da 69 bloaz. Amañ e oa abaoe miz du, o tiskenn bemdez wardu ar bez. Bloaz hanter bennak a zo e oa o kostezia a-uz an toull doun, troet dalc'h mat e lagad d'al lae.

Chouec'h sizun 'zo oan deuet d'e we-lout, e dammig yec'hed o vont kuit, aet kuit koulz lavarout, e spered a-vat ken digor ha biskoaz, prenestrou bras d'ezan war bep tachenn.

E tu an novised e oa e gampr : e kreiz e boan 'oa eur blijadur ruz d'ezan klevout ar baotred yaouank o c'hoari war an harmonium pe o kana hor c'hantil-kou pe soniou brezonek, soniou Botrel hag all. Botred a oa bet unan eus e vignoned kaloneka ; o sperejou d'ezo o daou o oa ken troet wardu an esperans. Fallgaloni, biken ! Rei kalon d'an holl !

Barzoniez vrezonek, barzoniez c'hallek, war bep tachenn, oa hen eur mestr. Sonj ar peus eus studiadenn an Tad Kêrrien : « Dias bras e vo sevel barzoniez vrezonek hervez lezenn-veur ar varzoniez, « er yezou e sko an taol moutez muioc'h « war an eil sillabenn eget war eben ; « marteze ne dalv ket ar boan klask dont « a-benn eus seurt labour ! »

Gwenneg ar Brezoneg

Sul ar brezoneg, Cleder : 300 lur ; Hervé Abgrall, Laharena, St-Thégonnec : 20 lur ; Arthur Moustier, Plogonnec : 70 lur ; An Itron a Rohan-Chabot, Antrain : 30 lur ; an A. Joncour, Kemper : 20 lur ; A. ar Berr, Roazon : 20 lur ; J. Gueguen, Lesneven : 20 lur ; Em. Chevillotte, Brest : 70 lur ; Samuel Vallée, Montroulez : 20 lur ; J. Kerdiles, Landunvez : 5 lur ; P. Guillou, Ergue-Gaberic : 20 lur ; P. Colin, Taule : 20 lur ; J. L. Rumin, Guilers : 20 lur ; H. Mingam, Berrien : 70 lur ; H. Quaba, Pleyben : 20 lur ; J. Y. Kerouanton, Lanhouarneau : 20 lur ; an

Ne dalv ket ar boan ; er c'henta Feiz ha Breiz warlerc'h, lipet ar c'haz gant ar gegin ; moulet oa barzoniez an Tad 'n Helgouac'h gant ar c'haera klotennou 'zo bet gwelet biskoaz o tiguezout an eil gant eben.

E galleg henvel an traou !

E « Jeux floraux » Toulouse, prizioù, menegou enorus. Diweza tamm a zavas evit Toulouse n'eo ket roet c'hoaz ar prizioù evitan ; graet e voe gantan war e wele hospital en hanv diweza, en Naoned : « Talvoudegez ar boan ». Merk e vamm, eur gristenez eus an dibab, a oa warnan 'hed e vuhez : wardu Doue er boan koulz hag el levez. Bez 'e oa, etouez beleien hont amzer, unan eus ar c'haera speredet. Doue r'e bar-dono.

J. THOMAS.

N'oun ket bet re zouezet o klevout ar c'helou glac'harus a zegase d'in J. Thomas, rak d'ar 7 a viz genver diweza, pa zegase d'in e varzoneg (1) — a dle m'oarvat beza e hini diweza, — va c'hlenlabourer mat a skrive d'in ar geriou-man e kavan enno bremañ e gimidi diweza :

« Bloavez mat d'it ha da Feiz ha Breiz « En diskuiz emaoen e Pontmain, e ti « an Tadou Obladed, va breudeur. Reu- « zeudik eo va stad. Va yec'hed a zo « gwall douchet.

Eur bedenn evidoun.

Y. N. Helgouac'h O. M. I. »

E erbedi a ran ouz holl lennerien Feiz ha Breiz.

(1) Da Vab Doue, moulet war Feiz ha Breiz Pask diweza.

A. Cogneau, Kemper : 20 lur ; an A. Cadiou, Plusquellec : 20 lur ; an I. Loeiz ar M'Inoñ, Pont 'n Abad : 100 lur ; Yv' ar Penne, Plogonnec : 50 lur ; J. M. Guillou, St-Thurien : 70 lur ; M. Y. Croguennec, Loc-Maria : 20 lur ; Dr Maury, Cleder : 10 lur ; Fred. Moysse, Naoned : 20 lur ; P. Moeaer, Carantec : 20 lur ; Emil Jegou, Keraez : 20 lur ; Josef 'n Hostis, Ruat, Plouzeniel : 20 lur ; Alanig al Louarn, Kemper : 1000 lur ; Mark ar Berr, Kemper : 500 lur ; J. Renault, Paris : 70 lur ; E. Quere, Gwitevede : 5 lur.

KORN AR YEZADUR

Eul lizer digant an Aotrou Vallée

Goude beza lennet Feiz ha Breiz miz genver hqa eus bet al lizer kentellus-man : Sant Laurans, 19 meurzh 43

Mignon ker,
Setu amañ eun nebeud evezziadennoù dizarbenn Feiz ha Breiz, (pajennou 270, 71)

KUDENN AR Z (h ha dd) koz (koth) ; fuz (rudd) e ranker evit he diluzia en em harpa war istor ar Yez hag ar c'hembraeg.

Nevez ha direiz eo an distagadur c'h e lec'h Z. Eun trefouedadur n'eo ken. Noazus tre eo dre ma tenn d'en em astenn. Ar seurt distresadurioù a vez dizarbennet dre dremen hep o skriva.

KUDENN AN W.
Reizet mat ez oa bet gant « Reolenn Troude » ar geriadur Ernault. Torret eo bet ar reolenn-se gant skrivadur ar zh.

KUDENN AR SONIOU DRE AR FRL.
Diforc'het int e Tregor.

KELEIER AR MIZ

SKOL-HANV VREZONEK EVIT AR VUGALE

Evel warlene skol-hanv Beg Meilh a vezo digoret evit ar vugale. (Met er bloaz man e vezo daou viz skol :

Miz gouere evit ar vrezonegerien ; miz eost evit ar c'hallegerien.

Kerent vrezonegerien, kasit ho pugale da skol St Hitud Beg Meilh. N'ho pezo ket a geuz.

Evit kaout diakleriadurioù, skrivit d'an A. Yann ar Beg, apotiker, Leurenn Locronan, Kemper.

AN IWERZONEG a die beza a nevez yez ar bobl. Setu ar pezh en deus lavaret an Ao. Valera Pennrener Iwerzon (Eire) : Deuet eo ar mare, emezan, 'hoaz, da gregi gant er abostolerez vras, en Eire a-bez, evit rei d'hor yez he sked a-wechall...

MEZERENTI KERIOU BREIZ :
Beteg-hen bombezegou ar Zaizon hag an Amerikaned o deus lazlet en hor c'harioù ; 500 den e Roazon, 483 e St Nazer, 334 en Oriant, 254 e Brest, ha 82 e Montroulez...

BRUD GOUEL ST ERWAN

Er bloaz-man, hor sant broadel a zo bet enoret e meur a lec'h e Breiz hag el lec'hioù all ma z'eus Bretoned ha n'o deus ket a vez o tiskouez o c'harantez evit Bro o Zadou :

E Landreger eur mor a bardonerien a ziredas da bedi Patron Breiz. En Naoned, en Angers, e Paris e voe kanet oferennoù ha graet possessionou. Ra vezo en amzer da zont roet muioc'h a don c'hoaz da c'houen an hini a zoug al leshano ken kaer a « Zouger banniel Breiz » (Signifer Britanniae)

Diesterioù a zav war an hent pa glasker heulia ar skouer-se e Leon. Da skouer : anolou-verbou diwar pennkefiou kanzonennek (evel kanañ) a gemer ar son fri ; ar re diwar pennkefiou en (h) a (pseketa) n'her c'hemeront ket.

GOURFENGER « OR ».

A dalv, ez reiz, evit ar verbou-gouzant (karor) « on almeta ». Ne weler ket penos e c'heller e astenn d'an araogennou. Sallet ouz ar brezoneg kreñn.

Kenavo, Goulenit d'in gras eur maro mat

F. Vallée.

Goulen a reomp evit an Aotrou Vallée yec'hed epad meur a vloaz c'hoaz hag eur maro, evel maro ar zent, an diwezata ar gwella, rak eur gouloù eo e Breiz !

Y. V. P.

PELERINAJOU AN YKAM

Paotred yaouank an Ykam o deus graet en eskopti Kemper ha Leon, pelerinajoù e Kernitron, Ti Mamms-Doue, Rumengol, ar Porzou, hag ar Folgoad... E skeud « Perlezen Bro-Leon » YKAMIZ a reas dal lun ar Pentekost eur goul kaer meurbe : 3.000 baotr yaouank, diredet da rei eun testen eus o feiz, birvidik a veze graet e brezoneg hepken : ar sarnoniou, gant an A. Guivarc'h, kure e Gwitevede, en oferen-bred, hag er gouperou rant an Tad Medard, rener « Ar Vuhze Kristen ».

Met ar pezh a voe eun navezenti, eun estlamm, eo gwelet pevar baotr yaouank o komz e brezoneg er micro, dirak o c'henvroiz, bodet stank dirazo...

Seurt gouelioù a zo frouezus meurbet koulz evit ar feiz hag ar brezoneg. Da Ykamiz ha d'o rener ampart an A. Fave, Feiz ha Breiz a ginnig e c'houekan gourc'hennennou.

Notenn : War hon niverenn a zeu ec'h embannimp prezeg unan eus ar baotred yaouank-se.

EUR RETRED VREIZAT EN 'NAONED

Eus ar 4 beteg an 9 a viz mae, ebarz iliz Sant-Martin Chantenay, eur retred vrezizat a zo bet prezet gant an Tad Tanguy, skoazellet gant an Tad Dorval.

Boukaet e voe kalon meur a hini o welet bodet en iliz tud a bep korn eus ar vro goz, o klevout kantikou kaera ar ger, o selou ar prezegennou e yez an Tadou koz kousket pell du-hont e gwasked an iliz, e parrez o c'havell.

D'ar sul vintin, eun ilizad tud a dostae eus an daol zantel o kana ar c'hantik : Elez eus ar Baradoz. Goude an oferenn, e « Ti Santez Anna » e voe roet da bep hini skeudenn ar Galon Zakr da lakaat en ti evit e ziuall diouz peb drouk.

D'arak ar skeudenn-se, oc'h ober ar bedenn eus an noz, Bretoned an Naoned a danvo epad pell amzer blas ar ger o deus kavet gant ar retred-se.

VAD AR BRUDEREZ

An traou gwella pa ne vezont ket harpet ne badont ket.

Feiz ha Breiz a gav etouez ar vugale hag ar re yaouank bruderien hag a laka niver e lennerien da vont war gresk eus an eil miz d'egile : « Disul, goude ar gous-
perou, a skriv d'eomp unan anezo, oun
« bet oc'h ober eun dro vruderez evit Feiz
« ha Breiz gant eur c'heneil d'in ha kavet
« hon eus nao gomanant » wardro an han,
« ter eus an tiez m'omp bet enno hon de-
« voa gallet da gomananti. N'eo ket fall
« gwelout an hanter eus tiegeziou eun ta-
« kadig douar prest da gomananti ha ma
« tremened dre Vreiz a-bez, neuze 'ta,
« na pebez bern lennerien en divfe Feiz
« ha Breiz ? Siouaz ! bras eo an eost ho-
« gen al labourerien a zo rouez ! »

GOUEL DOUE HA GOUEL YANN

Gouel Doue pe Gouel Korf-Krist, pe ma kavit gwel, Gouel ar Zakramant n'en em gav da gouza d'ar 24 a viz mezeven, nemet pa vez Pask d'an diwezata deiz ma c'hell beza, da lavarout eo d'ar 25 a viz ebrl, evel er bloaz-mañ.

Kement-se a zo bet digouezet pe a bi-gouezo er bloaz : 1541, 1546, 1666, 1734, 1886, 1943, 2038, 2190, 2258, 2326, 2410.

En XXXIvet kantved e tigouezo diou wech ha kantvejou a dremeno ha n'hef gwelint more.

Goude ar bloaz 5120 e tremeno 13.000 bloaz hep gwelout an daou c'houl d'an hevelep deiz ha goude ar bloaz 11.520, 500 vloaz !

A-benn neuze hag achan di
En devez harzet meur a gi.
Ar gelaouenn DIHUNAMB, n'eo ket maro. Dihunet eo a-nevez : Ret e oa bet d'he rener kalonek, hor mignon mat Loeiz Herriou, paouez gant mouladur e gelaouenn, o vezan ma oa bet distrujet e voutereiz en Orient.

Kenvreiz ker, harpit e Dihunamb : kourmantit d'eri ha kasit profou evit ma c'hello Loeiz Herriou kenderbel gant e stourm e bro Santez Anna : Kourmant bloaz : 30 lur. Bureo Dihunamb, Henbont. K. R. 241.28 Naoned.

KANV

Erbedi a reomp ouz hol lennerien eur Vreizadez vat, Jann an Ivinec, Intan-

vez Alexandr ar Goaziou, eus a Voutrou-
lez, maro e ti he merc'h, e Kernez, ha bezi-
et eno d'an 23 a viz meurz diweza.
Doue r'he fardono.

Eun eured

An A. Yann Jade hag a dimezell Jan-
nig Couso a zo bet eureujet d'an 28 a viz
ebrel 1943, e iliz Goayen.

Feiz ha Breiz a ginnig d'an dud nevez-
se e wella gourc'hemennou.

Keleier laouen

D'an 28 a viz c'houevrer 1943, E. el
Caouissin en deus bet ar biljadur da
gaut eur c'hoar vihan, ISEULT.

Badezet eo bet e iliz sant Houardon
Landerne, d'ar 4 a viz meurz 1943.

Roazon 15 a viz Ebrl 1943.

Mikael, Gaetan Arzel ha Tugdual Lan-
gleiz a zo laouen o kement d'oc'h gane-
digez o c'hoar vihan ROZENN.

7. Straed Victor Hugo.

An Aotrou Doue en deus roet d'eomp
eur seizvet krouadur, GWENAEL.

d'ar 15 a viz Ebrl 1943 hag e kasomp
d'oc'h ar c'helou laouen.

An Itron hag an Aotrou Mark ar Berr
« Ker-Ys », Kemper, Breiz (Bro-Gerne).

DAOU LEVR GALLEK A DALVOUDE- GEZ.

ARTHUR DE BRETAGNE, drame en
cinq actes, et en prose avec un chant, par
Claude Bernard.

Ar pezh-c'hoari-se savet gant Gload Ber-
nard, 1813-1878, an hini a dlee beza di-
wezataoc'h unan eus brasa medesined hon
amzer, a zo bet moulet, a-nevez, dre aked
hor c'henvroad an Dr Y. V. ar Goff, eus
Dinard.

H'er gouenn ouz J. B. Baillié et fils
éditeurs 19, rue Hautefeuille, Paris.

CONTES BRETONS SUR XII METIERS illustrations de N. Gerard

Al leur-se savet diwar baperou an A.
Cadic, bet, pell hag hir amzer, person
Bretoned Paris, en deus 283 pajenn hag
a vez kavet da breza evit 60 lur e Librair-
ie Celtique, 108 bis, rue de Rennes, Paris.

Bleun-Brug

Franck Choquet, Rouan : 25 lur ; F. R.
ar Bleiz, Bourdel : 27 lur ; P. Mocaer, Ca-
vantez : 20 lur ; An A. Dyèvre, Paris :
100 lur.

Leoriou ar brizonid

Mark ar Berr, Kemper : 300 lur.

Bez Yann V

An I. Loeiz ar Minor, Pont 'n Abad :
100 lur ; Y. ar Penneq, Plogonec : 100
lur ; an Dimezell a Gervenguy, Sibizi :
50 lur ; Mark ar Berr, Kemper : 200 lur.

GANT LEVRIOU « FEIZ HA BREIZ »

SAVIT LEVRIOU BREIZEK EN HO PARREZIOU
MAGIT SPERED HOR PRIZONIDI.

LEVRIOU MAT HA MARCHAD MAT HA PLIJADURUS DA LENN

I. — LEVRIOU BREZONEK

CHRISTO, savet gant an A. Guillou, skeudennet
gant Bene Roy, katera levr brezonek an XIX^{vet}
kanv. 30 real.

GENOVEVA A VRABAN, savet gant Gload ar Prat
ha skeudennet gant an di. O. de Villers. 20 real.

TELENN ARVOR, savet gant August
Brizeux. 20 real.

VIKTORIA KONAN A ZANT LUE, gant an
A. Uguet. 1 skod.

LIZER AN HINI MARO, gant Jakez Blou. 1 skod.

IVERZON gwelet gant eur Vretonez. 8 real.

ENVORIOU EUR GAKOUZEZ, gant V.
Séité. 1 skod.

II. — PEZIOU C'HOARI

NICOLAZIK, Bayon-Perrot. 20 real.

SALAU AR FOLL, Bayon-Perrot. 20 real.

DIZRO AN DIANKET, Bayon-Perrot. 8 real.

AR GORNANDONED, Bayon-Perrot. 8 real.

EUN ABARDAEZ E KERVARZIN, Gopler-
Perrot. 2 skod.

YANN LANDEVENNEG, Cornou-Perrot. 20 real.

DRAGON SANT PAOL, Y.-V. Perrot. 4 real.

PARDON BARABBAS, Y.-V. Perrot. 8 real.

AN A. KERLABAN, Y.-V. Perrot. 8 real.

AN DIVROAD, diwar ar c'hembraeg, gant
Y.-V. Perrot. 8 real.

AR VAMM, diwar ar c'hembraeg, gant
Y.-V. Perrot. 1 skod.

AR CHIMINAOU, gant ar Moal. 8 real.

AN HINI GOZ O VONT DA DENNA HE FOLTRED,
gant E. ar Moal. 8 real.

YANN PÔTE AR GER, unan-gomz, gant E. ar
Moal. War baperennou distag, ar c'hant. 20 real.

SANTEZ TRIFINA, gant ar chaloni Joanno. 8 real.
HOLLVEHEN, gant Rolland ar Garrec. 1 skod.
AN AOTROU KERIOUZ, gant Lan ar
Gof. 1 skod.

LEVRIOU GALLEK

ESSAI SUR LA QUESTION BRETONNE, par Yves
Le Moal. 250

NOS DEVOIRS ENVERS NOTRE RACE L'ÉGLISE
ET LES SURVIVANCES NATIONALES, par
Mg^r Trévis. 250

LE BLEUN-BRUG ET L'ÉGLISE. 1 fr.

PRO-BREIZ, PELENNAGE DES SEPT SAINTS
DE BRETAGNE, avec illustrations et une carte
hors-texte, par le chanoine Le Roy. 250

LE PÈRE J.-P. ABGRALL, DES MISSIONS
ÉTRANGÈRES, par M. le chanoine Pénennec. 12 fr.

LES PSAUMES, TRADUITS ET COMMENTÉS, par
M. le chanoine Pénennec. 20 fr.

IV. — PEADRA DA GANA

KANAOENNOU BLEUN-BRUG 1820, 1822, 1823,
1825, 1828, 1829, 1831. 10 lur.

SONIOU BUGALE, ar pezh. 8 real.

Kanaouennou war baperennou distag :

KANTIK SANTEZ ANNA WENED ar c'hant. 20 real.

GWIR VRETONED, gant an A. Coug ar
c'hant. 20 real.

GWEREZ KER-IS, gant Olier Bouez ha J.-P. ar
Skour, ar c'hant. 20 real.

SONIT BOMBARD, SONIT BINOU, gant J. Mar-
chal ha J.-P. Daniec, ar c'hant. 20 real.

KAN-BALE AR NOTRED YAOUAN, gant J. Mar-
chal ha J.-P. Daniec, ar c'hant. 20 real.

Grit ha kanoennou eur : « Feiz ha Breiz »,
Société Finistère, C. C. II. 502 Rennes.

(Mizou-keo ouzpen).

Kloareged ! Beleien yaouank : Eun nevezenti evidoc'h ! TAOLENNOUGOU BREIZEK EVIT AN URZIOU SAKR

embannet gant « Otolo ». (3 taolenn lieslivet).

- 1) An oferenn, gant Micheau-Vernez.
- 2) Sant Erwan, gant X. de Langlais.
- 3) « Da sklerijenna a ray evel sklerijenn eur c'hou-
laouenn », gant X. de Langlais.
- 4) An oferenn er Stalag, gant P. Péron.
- 5) O douster en overennou en ar chapelig didroug
e mezeu Breiz-Izel, gant Jobbé-Duval.

Mouladur an ano, e baperennou keltek :
an 50 : 25 lur
ar 100 : 55 lur
an 150 : 85 lur ar re all warlerc'h : 35 lur

AA C'HANTIK « BELEG DA VIKEN », evit beza
kanes en Oferennou ganta, war folennou distag
ar pezh : 10 gweneg; ar 100 : 40 lur; ar 1500
250 lur.

Gouenn ar c'hantik-se hag an taolennigoù e ti
Moulez Bro-Leon, Landerne.

Bourd ha fars !!

— Ne lennan mui ar c'helaouennoù abaoe pemzek deiz !
 — Perak 'ta ?
 — Abalamour m'am eus kavet eur chadenn aour hag aon am eus na vefe embannet ano an hini en deus he c'holllet... Rak kompren a res, onest oun : ret e vije d'in resteurel ar chadenn-se...

— Eur boan dent spontus hoc'h eus ?
 — Ya, spontus ! iskis !
 — Alies hoc'h eus paon evelse ?
 — Bep pemp munut !
 — Ha padout e ra pell, bep wech ?
 — •Eun eur da vihana !

Eur paotrig dilu !

— Ne roi ket d'in da gredi emañ o pesketa gant da zaouarn en da c'hodellou, farser ma'zout ?

!!!

Koumanant bloaz : 30 lur.

Koumanantou strollet, pa gemerer d'an nebeuta 5 niverenn : 25 lur ar goumanant.

FEIZ HA BREIZ EG KOSA, KAERA HA MARC'HADMATA KANNAD A C'HELL KAOUT AR VRETONED.

Kas an arc'hant d'an *A. Yann-Vari Perrot, Rener Feiz ha Breiz, Scrignac (Finistère)*

C. C. P. 21.802 Roazon (Rennes)

FEIZ HA BREIZ a dle kaout dor zigor e kement ti kristen vez komzet ennan brezoneg.